

215

SENÁT

PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY

13. funkční období

215

Návrh zákona o opatřeních v oblasti zaměstnanosti
a oblasti sociálního zabezpečení v souvislosti s ozbrojeným
konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invází vojsk
Ruské federace

Lhůta pro projednání Senátem
uplyne 10. dubna 2022

(Navazuje na sněmovní tisk č. 171
z 9. volebního období PS PČR)

2022

ZÁKON

ze dne 2022

o opatřeních v oblasti zaměstnanosti a oblasti sociálního zabezpečení v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ ÚVODNÍ USTANOVENÍ

§ 1

Předmět úpravy

Tento zákon upravuje opatření v oblasti zaměstnanosti a oblasti sociálního zabezpečení¹⁾, která se vztahují na cizince, kterému byla v České republice poskytnuta dočasná ochrana podle zákona o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace²⁾ v návaznosti na prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana (dále jen „cizinec s dočasnou ochranou“).

ČÁST DRUHÁ ZVLÁŠTNÍ PRAVIDLO V OBLASTI ZAMĚSTNANOSTI

§ 2

Cizinec s dočasnou ochranou se pro účely zákona o zaměstnanosti považuje za cizince s povoleným trvalým pobytem podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky.

ČÁST TŘETÍ ZVLÁŠTNÍ PRAVIDLA V OBLASTI PRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ

§ 3

(1) Poskytovatel služby péče o dítě v dětské skupině může poskytovat službu péče o dítě v dětské skupině též rodiči dítěte, které je cizincem s dočasnou ochranou, a to i pokud není zaměstnavatelem rodiče tohoto dítěte.

¹⁾ Čl. 12 a 13 Směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími.

²⁾ Zákon č. .../2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace.

(2) Po dobu 6 měsíců ode dne udělení dočasné ochrany dítěti, které je cizincem s dočasnou ochranou, se splnění podmínky podle § 20a odst. 2 zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině pro vznik nároku na příspěvek na provoz dětské skupiny, spočívající v obsazení kapacitního místa dítětem, jehož rodič, který uzavírá smlouvu o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině, je zaměstnán, studuje v denní formě studia, je evidován jako uchazeč o zaměstnání nebo je osobou samostatně výdělečně činnou, která má povinnost platit zálohy na pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, nevyžaduje; § 11 odst. 1 písm. i) zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině se po tuto dobu nepoužije.

(3) Není-li dítě, které je cizincem s dočasnou ochranou, v péči rodičů nebo jiné osoby, které bylo rozhodnutím příslušného orgánu svěřeno do péče nahrazující péči rodičů, považuje se za rodiče pro účely zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině též osoba, které bylo toto dítě jeho rodičem svěřeno do péče; nemá-li tato osoba o této skutečnosti písemný doklad podepsaný rodičem dítěte, dokládá tuto skutečnost a důvod, pro který nelze předložit tento doklad, písemným čestným prohlášením. Získá-li osoba podle věty první části před středníkem doklad o svěřením dítěte do její péče podepsaný rodičem dítěte, je povinná tento doklad bezodkladně předložit poskytovateli.

(4) Cizinec s dočasnou ochranou může vykonávat činnost, kterou se uskutečňuje výchova a péče o dítě podle § 2 zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině, za podmínky, že je zletilou a svéprávnou osobou, má pedagogické, sociální nebo zdravotní vzdělání anebo má střední vzdělání s maturitní zkouškou, získal-li praxi v oblasti péče o dítě ve věku od 6 měsíců do zahájení povinné školní docházky v délce minimálně 5 let, je-li bezúhonnou osobou podle § 5a odst. 2 zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a činnost, kterou se uskutečňuje výchova a péče o dítě podle § 2 zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině, vykonává jen v přítomnosti pečující osoby. Dosaženou praxi může cizinec s dočasnou ochranou podle věty první doložit po dobu prvních 6 měsíců ode dne udělení dočasné ochrany čestným prohlášením. Po uplynutí této doby je možné doložit dosaženou praxi čestným prohlášením, jen nelze-li ji prokázat řádným způsobem; cizinec s udělenou dočasnou ochranou zároveň uvede důvod, pro který nelze prokázat dosaženou praxi řádným způsobem.

(5) Dosažené vzdělání může cizinec s dočasnou ochranou podle odstavce 4 po dobu prvních 6 měsíců ode dne udělení dočasné ochrany doložit čestným prohlášením. Po uplynutí této doby je možné doložit dosažené vzdělání čestným prohlášením, jen nelze-li jej prokázat řádným způsobem; cizinec s udělenou dočasnou ochranou zároveň uvede důvod, pro který nelze prokázat dosažené vzdělání řádným způsobem.

(6) Cizinec s dočasnou ochranou podle odstavce 4 může doložit bezúhonnost po dobu prvních 6 měsíců ode dne udělení dočasné ochrany čestným prohlášením; poté je povinen doložit bezúhonnost výpisem z evidence Rejstříků trestů za dobu jeho pobytu na území České republiky na základě udělené dočasné ochrany.

(7) Vykonává-li cizinec s dočasnou ochranou podle odstavce 4 činnost, kterou se uskutečňuje výchova a péče o dítě podle § 2 zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině, považuje se pro účely splnění podmínky podle § 7 odst. 6 písm. b) a c) zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině za pečující osobu.

(8) Podmínka podle § 20a odst. 2 zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině pro vznik nároku na příspěvek na provoz dětské skupiny, spočívající v podání žádosti o

příspěvek na provoz dětské skupiny nejpozději do dne 31. ledna kalendářního roku, na který poskytovatel žádá o příspěvek na provoz dětské skupiny, se nevyžaduje.

(9) Řízení o přiznání příspěvku na provoz dětské skupiny se zahajuje na základě žádosti o příspěvek na provoz dětské skupiny, a to je-li žádost o příspěvek na provoz dětské skupiny podána po 31. lednu kalendářního roku, na který poskytovatel žádá o příspěvek na provoz dětské skupiny; § 20h odst. 1 a § 20i odst. 4 zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině se nepoužije.

§ 4

Listinu, kterou je možné použít na území České republiky bez dalšího ověření v souladu se Smlouvou mezi Českou republikou a Ukrajinou o právní pomoci v občanských věcech, je možné nahradit čestným prohlášením osoby, která je povinna tuto listinu předložit za účelem přijetí nezbytných opatření na ochranu nezletilého dítěte, které je cizincem s dočasnou ochranou, ze strany orgánů sociálně-právní ochrany dětí.

§ 5

(1) Cizinci s dočasnou ochranou, který splňuje podmínky pro poskytování sociálních služeb stanovené zákonem o sociálních službách, se poskytují sociální služby. Jsou-li příjmové, sociální a majetkové poměry cizince s dočasnou ochranou takové, že mu neumožňují ani částečnou úhradu nákladů za poskytování sociálních služeb, poskytují se mu sociální služby bez úhrady nákladů. Náklady na sociální služby podle věty druhé hradí stát. Své příjmové, sociální a majetkové poměry doloží cizinec s dočasnou ochranou všemi dostupnými doklady nebo formou čestného prohlášení.

(2) Po dobu prvních 6 měsíců ode dne udělení dočasné ochrany cizinec s dočasnou ochranou může za účelem výkonu činnosti podle § 116 odst. 1 zákona o sociálních službách doložit dosažené vzdělání obdobné základnímu vzdělání podle školského zákona čestným prohlášením. Po uplynutí této doby je možné doložit dosažené vzdělání obdobné základnímu vzdělání podle školského zákona čestným prohlášením, jen nelze-li jej prokázat řádným způsobem; cizinec s udělenou dočasnou ochranou zároveň uvede důvod, pro který nelze prokázat dosažené vzdělání řádným způsobem.

(3) Cizinec s dočasnou ochranou může doložit za účelem výkonu činnosti podle § 116 odst. 1 zákona o sociálních službách bezúhonnost čestným prohlášením po dobu prvních šesti měsíců ode dne udělení dočasné ochrany; poté je povinen doložit bezúhonnost výpisem z evidence Rejstříků trestů za dobu pobytu na území České republiky na základě dočasné ochrany.

Humanitární dávka

§ 6

(1) Cizinci s dočasnou ochranou, který se zdržuje na území České republiky, se za kalendářní měsíc, v němž mu byla udělena dočasná ochrana, vyplátí humanitární dávka (dále jen „dávka“) ve výši 5 000 Kč.

(2) Jsou-li příjmové, sociální a majetkové poměry cizince s dočasnou ochranou takové, že mu neumožňují zajištění základních životních potřeb, lze mu na základě jeho žádosti poskytnout dávku ve výši 5 000 Kč měsíčně opakovaně, a to po dobu pěti kalendářních měsíců

bezprostředně následujících po kalendářním měsíci, v němž mu byla udělena dočasná ochrana. Žádost o dávku musí obsahovat identifikační údaje žadatele, místo jeho pobytu na území České republiky a musí být předloženy doklady prokazující, že žadatel je cizincem s dočasnou ochranou. Příjmové, sociální a majetkové poměry na území České republiky žadatel uvede do žádosti a doloží je všemi dostupnými doklady nebo formou čestného prohlášení.

(3) Dávku vyplácí Úřad práce České republiky – krajské pobočky a pobočka pro hlavní město Prahu (dále jen „krajská pobočka Úřadu práce“). Za nezletilého cizince jedná jeho zákonný zástupce, nemá-li nezletilý cizinec na území České republiky zákonného zástupce, jedná za něj osoba blízká nebo jiná osoba, která o něj pečuje. Dávka se vyplácí v hotovosti nebo převodem na platební účet v bance, pobočce zahraniční banky nebo spořitelním a úvěrním družstvu v České republice určený žadatelem. Dávka se nevyplácí do ciziny.

(4) V řízení o dávce se správní řád nepoužije.

§ 7

Byla-li přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona oprávněné osobě vyplacena dávka mimořádné okamžité pomoci podle zákona o pomoci v hmotné nouzi, nepřihlíží se k této skutečnosti ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

§ 8

Příspěvek pro solidární domácnost

(1) Fyzické osobě, která bezplatně poskytla ubytování cizinci s dočasnou ochranou (dále jen „ubytovaná osoba“), se poskytuje příspěvek pro solidární domácnost (dále jen „příspěvek“). Podmínkou pro poskytování příspěvku je, že se nejedná o ubytování v ubytovacím zařízení a ubytování bylo poskytnuto nepřetržitě po dobu, jejíž minimální délku stanoví vláda nařízením. V rámci poskytnutého ubytování musí být ubytované osobě zajištěn dostatečný prostor pro odpočinek, pro přípravu stravy, prostor pro osobní hygienu a záchod a musí být zajištěn přístup k pitné vodě.

(2) Příspěvek se poskytuje na žádost, a to po uplynutí kalendářního měsíce, za který náleží. Žádost musí obsahovat:

- a) identifikaci žadatele,
- b) adresu nemovitosti, v níž je poskytováno ubytování, a právní titul, na jehož základě žadatel nemovitost užívá,
- c) identifikaci ubytovaných osob,
- d) údaje o době poskytování ubytování,
- e) čestné prohlášení žadatele, že ubytování bylo poskytnuto bezplatně,
- f) čestné prohlášení žadatele, že jsou splněny podmínky pro ubytování podle odstavce 1 věty poslední.

(3) Příspěvek vyplácí krajská pobočka Úřadu práce. Příspěvek se vyplácí převodem na platební účet v bance, pobočce zahraniční banky nebo spořitelním a úvěrním družstvu v České republice určený žadatelem, nebo v odůvodněných případech poštovním poukazem. Příspěvek se nevyplácí do ciziny. Způsob výplaty uvede žadatel v žádosti.

(4) V řízení o příspěvku se správní řád nepoužije.

(5) Příspěvek se nebude považovat za příjem pro účely zákona o státní sociální podpoře, zákona o pomoci v hmotné nouzi, zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a zákona o sociálních službách.

(6) Poskytování příspěvku stanoví vláda nařízením v závislosti na vývoji ozbrojeného konfliktu na území Ukrajiny a jeho dopadů na možnosti zajištění přiměřeného ubytování cizinců s dočasnou ochranou na území České republiky.

(7) Vláda nařízením podle odstavce 6 stanoví

- a) výši příspěvku za ubytovanou osobu za kalendářní měsíc a maximální počet ubytovaných osob v jedné domácnosti, které lze zohlednit pro účely výše příspěvku,
- b) minimální počet dnů po sobě jdoucích v období kalendářního měsíce, po kterou musí být ubytované osobě poskytnuto ubytování, a
- c) období, po které bude příspěvek poskytován.

ČÁST ČTVRTÁ ÚČINNOST

§ 9

(1) Tento zákon nabývá účinnosti dnem jeho vyhlášení.

(2) Tento zákon pozbývá platnosti uplynutím dne 31. března 2023.